

2021-06-18

Sektionen för planering säkerhet och miljö
Maja Högvik och Michael Öhlund

Näringsdepartementet
10333 STOCKHOLM

Skrivelse om kommunernas kontroll i livsmedelskedjan

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) anser att regeringen måste ta ansvar för att Sveriges kontrollsystem i livsmedelskedjan ska fungera. Dagens kontrollsystem bygger på att kommunerna utför kontrollen lokalt men att staten ger ramarna för uppdraget och följer upp.

Jordbruksverket behöver därför snarast konkretisera hur planering av ABP-kontrollen (animaliska biprodukter) ska ske i syfte att kommunerna ska uppfylla kraven från EU-kommissionen.

Näringsdepartementet behöver införa ett samordnat revisionssystem i livsmedelskedjan, med tydliga uppdrag och med anslagsfinansiering till de reviderande myndigheterna för att främja ett samlat lärande.

Riskbaserad planering av ABP-kontroll

EU-kommissionen har nyligen genomfört en revision av Sveriges kontrollsystem för animaliska biprodukter (ABP). I sin kritik mot Sverige konstateras att kontrollen inte planeras utifrån de risker som finns på området.

Expertmyndigheten Jordbruksverket behöver skyndsamt ta fram en nationell grund för riskbaserad planering som kommunerna kan utgå från i sin kontroll, på samma sätt som Livsmedelsverket gör inom sitt område. Det är inte möjligt för kommunerna att själva att ta fram en sådan vägledning.

I brist på vägledning från Jordbruksverket planerar kommunerna idag sin ABP-kontroll utifrån miljöbalkstillsynen respektive livsmedelslagstiftningen. Inför EU-kommissionens revision markerade dock Näringsdepartementet att det inte var en önskvärd ordning. Jordbruksverket behöver därför snarast konkretisera hur planering av ABP-kontrollen ska ske i syfte att kommunerna ska uppfylla kraven från EU-kommissionen.

SKR menar att om de här problemen inte åtgärdas saknas det förutsättningar för kommunerna att utföra kontrollen, eftersom de då varken kan planera eller ta betalt för den som de borde göra enligt lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter.

När en nationell riskklassningsmodell finns på plats har SKR för avsikt att vägleda kommunerna i finansiering av ABP-kontrollen.

Revisionsystemet i livsmedelskedjan

Centrala myndigheter i livsmedelskedjan har beslutat att införa avgiftsfinansierade uppföljningar. Om även länsstyrelsen börjar ta betalt för kommunrevisionerna kommer kommunerna välja att uppfylla kontrollförordningens krav om revision på det för kommunen mest gynnsamma sättet, till exempel genom den kommunala internrevisionen eller genom externa aktörer.

SKR menar att staten på detta sätt försämrar samordningen mellan kommun och länsstyrelse.

SKR uppmanar därför Näringsdepartementet att införa ett samordnat revisionsystem i livsmedelskedjan, med tydliga uppdrag och med anslagsfinansiering till de reviderande myndigheterna. Ett samordnat system ger möjligheter till mervärden, som till exempel att kontrollmyndigheterna i livsmedelskedjan kan ta till vara på synergier mellan olika lagstiftningsområden och gemensamt dra lärdomar av de mest vanligt förekommande bristerna. Det är viktigt att staten främjar ett samlat lärande.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knappe
Ordförande